

Saksbehandler: Hanne Bergsmark

Vår dato:
15.12.2021
Deres dato:Vår referanse:
2021/13380
Deres referanse:Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

Oppsummering av statsforvalternes rapportering om konsekvenser smitteverntiltakene har medført for barnehage- og grunnsopplæringen

Fredag den 10. desember fikk statsforvalterne et rapporteringskrav med frist tirsdag 14. desember. Oppdraget ble gitt i tråd med Oppdrag 2021-044- Rapportering om pandemisituasjonen i barnehager og grunnsopplæringen vinteren 2021/2022

Samtlige embeter har rapportert innen fristen. Under følger en oppsummering av statsforvalternes tilbakemeldinger. Selve rapporteringen ligger vedlagt.

Hvordan er driftssituasjonen i barnehager og grunnsopplæringen?

Flere av statsforvalterne melder om at situasjonen er litt delt i fylket - noen eiere og enkeltskoler/enkelbarnehager opplever en utfordrende smittesituasjon som påvirker driften, mens andre foreløpig har lite smitte og driver som normalt.

Det blir vist til at det er krevende at smittesituasjonen nå endrer seg raskt, noe som igjen krever raske omstillinger i skolene/barnehagene.

Driftssituasjonen blir i stor grad påvirket av bemanningssituasjonen.

Hvordan er bemanningssituasjonen og hvordan påvirker den driften av barnehager og skoler?

De fleste statsforvalterne melder om en krevende bemanningssituasjon. Dette skyldes både utbredt koronasmitte (fravær pga. smitte og karantener), men også fravær pga. annen sykdom, ansattes egne barns sykdom etc.

Mange barnehage- og skoleeiere melder om at det nå begynner å bli svært krevende å skaffe vikarer. Noen kommuner melder at vikarer ikke ønsker å ta timer i tiden inn mot jul av frykt for å selv havne i karantene i julen, og noen kommuner melder at de opplever det uforsvarlig å sette inn pensjonister (eldre) på skoler der det er store smitteutbrudd.

En statsforvalter nevner også at det er krevende for kommunene ivareta rollen som tjenesteyter og gi barn og unge god opplæring, samtidig som man ivaretar ansattes arbeidsvilkår som arbeidsgiver.

Flere melder om at bemanningssituasjonen ble forverret da alle skulle gå fra grønt nivå til gult nivå. Gult nivå medfører mindre grad av fleksibilitet og sammenslåing av klasser, og krever dermed også reelt sett et økt behov for å erstatte fravær blant ansatte.

Hvilke smitteverntiltak som berører barn og elever er tatt i bruk, utover de nasjonale tiltakene (gult, rødt nivå i trafikkllysmodellen osv.) og hva er begrunnelsene for eventuelle lokale tiltak?

Statsforvalterne melder om at som følge av en svært krevende bemanningssituasjon har flere kommuner sett seg nødt til å innføre tiltak utover de nasjonale.

Enkelte skoleeiere har sett seg nødt til å ha hjemmeskole for hele eller deler av skolen noe tid enten pga. bemanningssituasjon eller en uavklart smittesituasjon. Så vidt statsforvalterne kjenner til, er det ingen skoler/barnehager som har holdt stengt over lengre tid.

Flere kommuner har innført redusert åpningstid i barnehager og skoler/SFO for å kunne ha de ansatte tilstede gjennom hele åpningstiden.

Mange av statsforvalterne melder om at kommuner har valgt å endre skoleruten slik at siste skoledag blir 17. desember istedenfor 21. desember, og dessuten å holde barnehager og SFO stengt i juleferien.

Hvordan påvirkes tilbudet/opplæringstilbudet til barn og elever?

Det generelle inntrykket fra statsforvalterne er at kommunene har søkelys på så lav tiltaksbyrde som mulig for barn og unge. Mange strekker seg langt for å opprettholde et godt barnehage- og skoletilbud. Mange forsøker også å skjerme de sårbare elevene og elever på 1.-4. trinn fra de mest inngripende tiltakene.

Opplæringstilbudet i skolene preges likevel av mindre kontinuitet og betydelig større innslag av vikarbruk, meldes det fra flere statsforvaltere.

Samlet sett er det flere kommuner og skoler som uttrykker usikkerhet knyttet til i hvilken grad dette året med pandemi har påvirket læringsutbyttet til elevene. Dette krever nærmere vurderinger og oppfølging fra skoleeieinivå.

Statsforvalterne er bekymret for at økt bruk av hjemmeskole/digital undervisning gir et annerledes tilbud, og et kvalitativt dårligere tilbud. Det blir også færre sosiale aktiviteter og møteplasser for barn og unge når aktiviteter avgrenses på tvers av kohorter.

I videregående opplæring meldes det om at flere helseinstitusjoner ikke ønsker å ta imot uvaksinerte elever i praksisopplæring. Elevene får dermed ikke den opplæringen de etter læreplanmålene skal ha.

Mangel på personale medfører også at bl.a. en del vedtak om spesialundervisning ikke blir oppfylt. Når det er nødvendig å bruke vikarer kan tilbudene få noe mer preg av tilsyn med elevene enn det pedagogiske tilbudet som var planlagt.

Hva er status for fravær for elever og ansatte

Statsforvalterne rapporterer at fravær blant elever og ansatte varierer mellom regioner og mellom skoler.

Fraværet blant ansatte var ganske stabilt frem til november 2021 og har gradvis økt etter dette. Fraværet er nå svært høyt mange steder, både som følge av sykdom (korona, men også andre luftveisinfeksjoner samt egne barns sykdom) og som følge av karanteneregler.

Én statsforvalter nevner eksempelvis at en av skolene i fylket på et tidspunkt opplevde at halvparten av de ansatte enten var koronasmittet eller hadde symptomer.

Flere statsforvaltere melder at de har liten innsikt i nøyaktig omfang av elevfraværet, men at dette nødvendigvis også blir høyere, som følge av mye sykdom og karantener.

Noen statsforvaltere melder om at foreldre velger å holde barna hjemme fra skoler og barnehager for å unngå smitte i dagene før jul.

Det meldes også om at det på flere skoler har vært utfordringer knyttet til å drive forsvarlig opplæring på grunn av det store fraværet blant personalet. Se ellers redegjørelser nevnt under punktet om bemanningssituasjonen

Vennlig hilsen

Hilde Austad
avdelingsdirektør

Hanne Bergsmark
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg